

ת"פ 13645/10/14 - מדינת ישראל - מע"מ ת"א 3 נגד יורם בן טובים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13645-10-14 מע"מ ת"א 3 נ' בן טובים
לפני כבוד השופט ד"ר שאול אבינור

בעניין: מדינת ישראל - מע"מ ת"א 3
ע"י ב"כ עו"ד ורדה שפין גרוס

המאשימה

נגד

יורם בן טובים
ע"י ב"כ עו"ד ניר רשף

הנאשם

הכרעת דין

א. רקע כללי:

1. הנאשם הואשם לפני בעבירות לפי הוראות חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן - החוק). בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום - בשנת המס 2011 - היה הנאשם בעלים של חנות למכירת מזגנים ורשום כעוסק לעניין הוראות החוק, על כל חובות הרישום והדיווח הנגזרות מכך.

2. על-פי עדות הנאשם, יליד שנת 1958, במשך 25 שנים הוא עסק בתחום מיזוג האוויר. עד כארבע שנים לפני האירוע מושא כתב האישום עסק הנאשם בתחום טכנאות המיזוג וביצע עבודות ישירות מול הלקוחות, אך באותו שלב החליט לעבור לתחום השיווק על מנת להגדיל את רווחיו. העסק הלך וגדל אך לקראת השנה האחרונה שקע בחובות.

לגרסת הנאשם, בחודש יולי 2011 הוא הבין שהעסק נכנס למצב קשה ושעולמו הולך לקרוס עליו. ביום 28.9.11 קרס העסק ובמקביל, כך לטענת הנאשם, הוא התמוטט נפשית. בשלב זה, אחותו של הנאשם (להלן - האחות) היא שלטענתו "לקחה את הפיקוד" על העסק (ר' עדות הנאשם בפרוטוקול, עמ' 15 שורה 22 ואילך).

זמן מה לאחר מכן יזם הנאשם הליכי פשיטת רגל (פש"ר) (מחוזי ת"א) 9088-12-11 בן טובים נ' הכנ"ר; לטענת הנאשם אחותו היא זו שפנתה לעורך-הדין אשר טיפל בעניין). בהליכים אלה מונה עו"ד דורון ערוסי כמנהל מיוחד לנכסי הנאשם ובסופו של דבר הגיע הנאשם להסדרים עם נושיו, לרבות מע"מ. כיום שב הנאשם לעסוק כעצמאי.

3. על-פי הנטען בעובדות כתב האישום, בשנת 2011 לא דיווח הנאשם על מלוא עסקאותיו, באופן שבחודש ספטמבר לא דיווח על עסקאות בסך ₪ 488,696, ובחודש אוקטובר לא דיווח על עסקאות בסך ₪ 562,449 (כל העסקאות באותו חודש). הנאשם לא דיווח אפוא על עסקאות בסך כולל של

1,051,145 ₪ ולא שילם את המע"מ הנובע מהן, בסך כולל של 168,183 ₪.

בגין כך הואשם הנאשם בארבע עבירות של מסירת דו"ח הכולל ידיעה נכונה בלא הסבר סביר, לפי הוראות סעיף 117(א)(3) לחוק (להלן לשם קיצור - העבירה של אי-דיווח).

בנוסף, הנאשם הוציא 18 חשבוניות שלא נרשמו בספרים בסך כולל של 40,697 ₪ ולא שילם את המע"מ הנובע מהן בסך של 6,512 ₪. כפי שמפורט בנספח לכתב האישום, מדובר ב-18 חשבוניות, שתאריך הוצאתן הוא יום 31.7.11, וחשבונית נוספת, שתאריך הוצאתה הוא יום 22.12.11 (להלן - חשבונית פ.ג.2, כסימונה במהלך חקירתו של הנאשם).

בגין כך הואשם הנאשם ב-18 עבירות של הוצאת חשבונית בלא לשלם את המס הגלום בה, לפי הוראות סעיף 117(א)(14) לחוק (להלן לשם קיצור - העבירה של הוצאת חשבונית).

4. הנאשם לא כפר בעובדות כתב האישום, אך טען טענות הגנה לעניין האחריות, כפי שיפורט בהמשך. הדיון בתיק החל בפני כב' השופטת ל' מרגולין-יחידי ונעשו ניסיונות להגעה להבנות בין הצדדים. במסגרת זו הגיש הנאשם בקשה להמרת האישום בהליך של כופר (ר' בפרוטוקול, עמ' 4 שורה 10). ואולם, לאחר שהבקשה נענתה סירב הנאשם לשלם את הכופר. ב"כ הנאשם ציין בזמנו כי הנאשם לא היה מסוגל לשלם את הכופר שנדרש ממנו (שם, עמ' 6 שורה 10). דא עקא שהנאשם עצמו, בעדותו, ציין כי סירב לשלם משום שחשב שהדרישה אינה צודקת, הגם שדובר בדרישה בסך של 50,000 ₪ (שם, עמ' 18 שורה 4 ואילך).

5. תשובת הנאשם הפורמאלית ניתנה באמצעות ב"כ הנאשם, שציין כי הנאשם מודה בעובדות כתב האישום אך מוסיף וטוען טענות הגנה (ר' בפרוטוקול, עמ' 6, וכן ברישא לסיכומי ההגנה). ב"כ הנאשם הדגיש כי החוב למע"מ הכולל בבקשת הפש"ר וכתב האישום הוגש רק כשנה לאחר שהנאשם הסיר את מלוא מחדליו. ב"כ הנאשם הוסיף וטען שלוש טענות-הגנה ספציפיות, כלהלן:

(א) לעניין העבירות של אי-דיווח - מדובר בשני דוחות בלבד, שלנאשם הסבר סביר לכך שנכללו בהם ידיעות לא נכונות. הסבר זה נעוץ במצבו הנפשי הקשה של הנאשם, שעד לאותו מועד, במהלך שנים רבות, דיווח דיווחים מלאים ושילם את כל המיסים הנדרשים ממנו.

(ב) לעניין העבירות של הוצאת חשבוניות - מדובר בזוטות שהסייג הקבוע בהוראות סעיף 43ז לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), חל עליהן. לטענת ב"כ הנאשם סכום המע"מ שהושמט - 6,512 ₪ בלבד - הינו פעוט, במיוחד בהשוואה להיקף עסקיו הכולל של הנאשם, ומדובר בטעות של רואה-חשבון שיכולה לקרות. יתר על כן, כך לטענת ב"כ הנאשם, אלמלא עבירות אי הדיווח ברור כי לא היה מוגש כתב אישום נגד הנאשם בגין חשבוניות אלה.

(ג) הגנה מן הצדק - לטענת ב"כ הנאשם, ההחלטה להגיש כתב אישום נגד הנאשם כשנה לאחר שסילק את מלוא חובותיו למאשימה, וזאת בנסיבות של התמוטטות עסקית של העסק והתמוטטות נפשית של הנאשם, אינה עומדת במבחן הסבירות. בנסיבות אלה - כך לשיטת הסניגור - מתגבשת לנאשם הגנה מן הצדק המחייבת את ביטול כתב האישום או, למצער, אי הרשעה וענישה סמלית.

6. ב"כ הנאשם ציין, כי הגם שהנאשם מודה בעובדות, נוכח טענות ההגנה הוא מבקש לחקור את מבקר החשבוניות, שגבה את הודעת הנאשם (מר פלד גולן).

עוד ציין ב"כ הנאשם, כי במסגרת פרשת ההגנה יעידו, לבד מהנאשם, גם רואה-החשבון, שיעיד כי בעניין החשבוניות מדובר בטעות שלו, וכן מנהלת החשבוניות וייתכן שגם האחות (ר' בפרוטוקול, עמ' 6 שורה 23 ואילך). הגם שצוין "רואה-חשבון", מסתמא הכוונה היתה למייצג, יועץ המס מר אורי בנירי.

ב. עיקר פרשת התביעה:

7. במסגרת פרשת התביעה העיד אם כן מר גולן. באמצעותו הוגשו גם מוצגי התביעה, לרבות הודעת הנאשם, שנגבתה ביום 28.5.12 (סומנה ת/1), ותרשומות אודות שיחות עם המייצג (ת/2), הנאמן עו"ד ערוסי (ת/3) והנאשם (ת/4), שהינו גם גיליון טיפול).

8. מר גולן סיפר, בחקירתו הראשית, כי החל את הבדיקה בתיק לאחר שנמצא כי ישנן חריגות בין החשבוניות שנתקבלו מלקוחותיו של הנאשם לבין דיווחיו של הנאשם (ר' בפרוטוקול, עמ' 8 שורה 23 ואילך). מר גולן שוחח, ביום 21.5.12, הן עם הנאשם והן עם המייצג מטעמו, מר אורי בנירי. הנאשם,

שזומן לחקירה, מסר "שאינ לו חומר וכל החומר הפיזי שהיה ברשותו נלקח" (ר' ת/4)⁽¹⁾. מר בנירי, לעומת זאת, מסר כי "חומר הנח"ש אצל העוסק" (ר' ת/2).

9. בהודעתו ת/1, שנגבתה כאמור ביום 28.5.12, טען הנאשם כי מי שהוציא את החשבוניות בעסק, החל משנת 2010, היתה עובדת בשם "ילנה", שהיתה מנהלת החשבוניות בעסקו (ת/1, דף 2 שורה 26). הנאשם נשאל היכן קלסרי הנהלת החשבוניות לשנים 2010-2011 והשיב: "אני לא יודע, אולי יש לי בבית, אני יבדוק" (ת/1, דף שורה 6). בתשובה לשאלה היכן נמצא מחשב העסק אמר הנאשם: "הלך עם כל המחשבים" והוסיף וטען כי אינו יודע מי לקח אותו ואין לו גיבויים של חומר הנהלת החשבוניות.

הנאשם נשאל אודות חשבוניות שהוצאו בעסק ולא דווחו, והשיב - הגם שטען שמיום 28.9.11 ובמשך חודשיים לא תפקד - כי למיטב ידיעתו אין חשבוניות שיצאו ולא דווחו (ת/1, דף 3 שורה 32). כשנשאל הנאשם על בעיות ברצף החשבוניות בחודשים יולי-אוגוסט 2011 הוא השיב: "צריך להביא את ילנה שהיא מנהלת החשבוניות שהיא תסביר, אני יודע שהיא היתה מסודרת" (ת/1, דף 4 שורה 4).

הנאשם הוסיף וציין כי ילנה עבדה אצלו עד ליום 1.10.11 או מעט לאחר מכן. אז, כשהוצגה לנאשם החשבונית מיום 22.12.11 (פ.ג.2) שלא דווחה, הנאשם ביקש להפסיק את החקירה ולצאת מחדר החקירות כדי להתייעץ עם המייצג. לאחר שהתייעץ השיב הנאשם: "המחשב אצלי הוא נמצא, הוא אצלי בבית ויש בו הכל, כולל הקלסרים יש הכל, הכסף של החשבונית שיצאה בדצמבר 2011 הועבר לכונס, עו"ד דורון ערוסי" (ת/1, דף 4 שורה 21 ואילך).

10. מר גולן נחקר לגבי השינוי הנ"ל בגרסת הנאשם הן בחקירתו הראשית והן בחקירתו הנגדית. במהלך חקירתו הנגדית נשאל והשיב מר גולן, בעניין זה, כלהלן:

ש. **תסכים איתי שאחרי שהוא (הנאשם - ש.א.) אמר לך שאין חומר הוא אמר לך אחרי דקה שהחומר אצלו והוא הועבר לך ע"י המייצג?**

ת. **בהתחלה הוא הכחיש. רק אחרי ש[ע]מתתי אותו עם החשבונית של דצמבר 2011 הוא יצא וחזר ואמר שפתאום יש חומר כשלפני רבע שעה לפני כן הוא אמ[ר] שכל החומר נלקח ע"י הנושים והכונס (ר' בפרוטוקול, עמ' 12 שורה 23**

ואילך).

11. עוד יש לציין כי מר גולן נשאל בחקירתו הנגדית על ניהול העסק במהלך השנים ואישר כי בחמש השנים האחרונות - שאותן בדק - דוחות מע"מ הוגשו במועד והיו סבירים. עוד אישר מר גולן כי מחזורי העסק בשנים אלה היו גבוהים (ר' בפרוטוקול, עמ' 13 שורה 1 ואילך).

ג. עיקר פרשת ההגנה:

12. במסגרת פרשת ההגנה העידו הנאשם עצמו ומר בנירי. חרף דברי ב"כ הנאשם בתשובה לאישום (ר' בפסקה 6 דלעיל), מנהלת החשבונות ילנה, וכן אחותו של הנאשם, לא זומנו ולא התייצבו למתן עדות.

(1) עיקר עדות הנאשם:

13. הנאשם סיפר בחקירתו הראשית את סיפור התמוטטות העסק ביום 28.9.11. הנאשם טען כי הוא עצמו התמוטט נפשית, נלקח לבית חולים על-ידי אשתו ולא פעל יותר בעסק אלא ישב בבית. הנאשם צירף בהקשר זה תעודה רפואית מהמרכז הרפאי ע"ש שיבא, מיום 3.10.11. בתעודה נכתב כי הנאשם הופנה על-ידי רופא משפחה בשל "מצב דכאוני לאחר שפוט רגל". בתעודה צוין כי אין מסוכנות לנאשם. הנאשם מסר שאינו מעוניין באשפוז ובהיעדר עילה לאשפוז שוחרר בו ביום (ר' בנ/1).

14. לגרסת הנאשם, ההתמוטטות העסקית אירעה בשל חובות לספקים, שלא יכול היה לשלמם. הנאשם סיפר כי אחותו נטלה את הפיקוד על העסק, הגם שאגב כך דיבר לחלופין בלשון יחיד ובלשון רבים; כלהלן:

הגיעו ספקים בתחילת חודש 10 כנראה אחותי הזמינה אותם ולקחו את כל הסחורה ששייכת להם כדי להקטין להם את הנזק, פעלנו ביושר ולא הסתרנו ולקחנו סחורה. אחותי קראה להם לבוא ולקחת את הסחורה ואז נמכרו מחשבים מהעסק ע"י ספק אחד א.א. טסה. אני לא פעלתי בכדי להסתיר דברים או לא לשלם או להעלים מע"מ אני לא הייתי שם בפועל כי עובדה כשהייתי שם היתה לי מנהלת חשבונות והייתי מעביר את החומר לרו"ח שלי (ר' בפרוטוקול, עמ' 16 שורה 23 ואילך).

15. הנאשם הלן מאוד על התנהלות מע"מ. הנאשם טען כי במסגרת הליכי פשיטת הרגל הוא שילם למע"מ את מלוא חובו, אך למרות זאת "כשנה אחרי זה הם באים פתאום חזרה כשאני רק מתחיל להתאושש מהמצב שהיה כולל גירוסים שהיה באותה שנה. אני פניתי גם לעורכת דין והסברתי לה במשרד, זה מצבי ולא גנבתי מעולם" (ר' בפרוטוקול, עמ' 17 שורה 10). הנאשם אף הלן על כך שנדרש לשם כופר "כאילו שנהייתי פושע", דרישה לה סירב משום שכבר שילם את חובו ועל כן סבר שהדרישה אינה "מן הצדק" (שם, שורה 30 ואילך). עוד סיפר הנאשם, לעניין דרישת הכופר, כי "הם ביקשו 50,000 ₪. אני אמרתי אולי שתעשה משהו סמלי שתוכל למרות שאני לא מרגיש שאני חייב" (שם, עמ' 18 שורה 6).

16. בהמשך הדברים טען הנאשם - כשנשאל כיצד פעל בתקופה בה ישב בביתו - כי אחותו היא זו ש"היתה הדומיננטית בתיק, אני לא יכול להביא אותה לפה כי היא בחו"ל היום" (ר' בפרוטוקול,

עמ' 18 שורה 18). בחקירתו הנגדית נשאל הנאשם מדוע שיקר בעת שנחקר ברשות המיסים וטען כי אין בידיו את ספרי העסק. על כך השיב הנאשם:

כי האקלים הנפשי שלי היה מאוד ריק. הייתי במצב שכל דבר של להתעסק בנושא של העסק גרם לי לאמוציות. אמרתי לו אין לי כלום רק תעזבו אותי וכשהוא דיבר על החשבונית הזאת אז יצאתי החוצה, הרו"ח היה מעבר לדלת, יצאתי אליו ואמרתי לו אני רוצה להציג את כל החומר והוא אמר לי להיכנס ואמרתי לגולן שיש לי את כל החומר ואני אביא את כל מה שיש וכך היה. לא היתה הסתרה שיטתית (ר' בפרוטוקול, עמ' 19 שורה 12 ואילך).

17. עוד נשאל הנאשם על התמוטטות הנפשית הנטענת. הנאשם אישר, כי באותו יום בו הלך להיבדק (כאמור, 3.10.11) הוא השתחרר מבית החולים. הנאשם טען כי סירב להתאשפז "מתוך פחד", אישר כי מצבו הנפשי דאז נגרם בשל ההתמוטטות הכלכלית וכן שנכון להיום הוא חזר לנהל עסק, עם מחזור דו-חודשי של 100,000 ₪ (ר' בפרוטוקול, עמ' 21 שורה 11 ואילך).

(2) עיקר עדות מר בניר:

18. מר בניר העיד וסיפר כי הוא יועץ מס המייצג את הנאשם מזה כעשרים שנים ויותר. מר בניר ציין כי משרדו נותן שירותי הנהלת חשבונות, ובעניינו של הנאשם הקשר התנהל בפועל בין מנהלת החשבונות (במשרדו של בניר) לבין ילנה, מנהלת החשבונות בעסקו של הנאשם.

19. כשנשאל מר בניר אם הוא יכול להסביר כיצד קרה ש-18 חשבונות לא נרשמו בספרי העסק הוא השיב על דרך ההשערה, כלהלן:

אני לא יודע, זה יכול לקרות. בהתנהלות עם כ"כ הרבה חומר כמו במקרה הזה דברים כאלה יכולים לקרות במיוחד כשיש התנהלות של מנהלי חשבונות בעסק מול מנהל חשבונות שלנו (ר' בפרוטוקול, עמ' 23 שורה 19 ואילך).

20. מר בניר נשאל לגבי חקירת הנאשם ברשות המיסים, שבמהלכה - כזכור - ביקש הנאשם לצאת ולהתייעץ עם מר בניר לאחר שהוצגה לו החשבונית פ.ג.2. בתחילה השיב מר בניר כי אינו זוכר את הדברים (ר' בפרוטוקול, עמ' 24 שורה 28). ואולם, לאחר שנשאל באופן ספציפי אודות הצגת החשבונית הנ"ל, אמר:

כן. היתה שם חשבונית אחת שנמצאה... לגבי היציאה שלי אני זוכר שהוא יצא והבנתי שהוא מוציא חשבונית אחת שלא דווחה למשרדי. כשגולן שא[ל] אותו על כך הוא אמר לו האם הוצאת חשבונית ולא דיווחת על כך ואז הוא יצא להתייעצות איתי. שאלתי אותו אם היו דברים כאלה אז הוא אמר שהוא הוציא חשבונית אחת כי היתה דרישה כזאת ואני הבנתי שאני צריך להעביר אותה בהמשך לכונס הנכסים ולא אליו. זה הכל. משהבנתי שמדובר בחשבונית אחת אמרתי לו שייכנס ויספר את הסיפור (ר' בפרוטוקול, עמ' 25 שורה 1 ואילך).

21. עוד יש לציין, כי לאחר תום עדותו של מר בניר ביקש ב"כ הנאשם לזמן עד הגנה נוסף, לאחר שיערוך בירור (ר' בפרוטוקול, עמ' 26 שורה 18). ואולם, עובר למועד הדיון הנוסף שנקבע לצורך זה הודיע ב"כ הנאשם על סיום פרשת ההגנה (ר' בבקשה מס' 6).

דין והכרעה:

ד.

22. הלכה למעשה לא נדרשת במקרה דנא הכרעה שיפוטית לעניין עובדות כתב האישום, שכן הנאשם הודה בעובדות אלה והמחלוקת בין הצדדים הינה מצומצמת ונוגעת אך ורק לטענות ההגנה שהעלה הנאשם. בהקשר זה ראוי להדגיש, כבר בפתח הדיון וההכרעה, כי הנאשם מואשם בעבירות לפי הוראות 117(א) לחוק, שלהבדיל מהעבירות המהותיות - המוגדרות בהוראות סעיף 117(ב) לחוק - **אינן** דורשות הוכחת "**מטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס**" (לאבחנה בין העבירות לפי סעיפים אלה ר' גם גיורא עמיר, **עבירות מס ועבירות הלבנת הון** (מהדורה שישית, 2014), בעמ' 671). לפיכך, טענותיו של הנאשם כי אינו פושע או גנב אינן ממין העניין ואינן רלוואנטיות לעבירות שבהן הוא הואשם לפניי.

23. מכל מקום, ביסוד טענות ההגנה עומדת הנחת ב"כ הנאשם כי עניינו של הנאשם הינו מיוחד ויוצא דופן ועל כן ראוי להתחשבות בהתאם, בין במסגרת פרשנות מרחיבה לדיבור "הסבר סביר" שבהוראות סעיף 117(א)(3) לחוק, ובין במסגרת "הגנה מן הצדק". ואולם, להנחה עובדתית זו אין כל יסוד.

הנאשם מספר סיפור על ניהול עסק באופן נורמטיבי ותקין, במשך שנים רבות, כאשר בשלב מסוים ביקש לשנות את אופי העסק על מנת להגדיל את רווחיו. להוותו של הנאשם, שינוי זה גרם - בסופו של דבר - למשבר עסקי ולפשיטת רגל. במקביל לכך חווה הנאשם משבר אישי-נפשי ונאלץ להיזקק לעזרת אחותו, ועל רקע זה בוצעו עבירות המס. בנוסף, לאחר מכן גם עבר הנאשם הליך של גירושין.

אין ספק כי מדובר בסיפור קשה. דא עקא, שמדובר בסיפור הדומה למדי לסיפורם של נאשמים לא מעטים בעבירות מס; ובוודאי שאינו סיפור יוצא דופן. אכן, עבירות מס מבוצעות לא אחת על-ידי בני אדם נורמטיביים מן היישוב, בעלי קריירות מרשימות, אשר נקלעו למצוקה קשה בעטיים של משברים חמורים - בין במישור הכלכלי, בין במישור הבריאותי, ובין במישור החיים האישיים; ולעיתים בשל שילוב משברים בכמה ממישורים אלה. ואולם, אך מובן הוא כי מצוקות כלכליות או אישיות אינן יכולות להוות מעין-היתר לביצוע עבירות מס; וכי האינטרס הציבורי מחייב דחיית טענות הגנה המבקשות לקבוע היעדר אחריות של מי שפעל מתוך או על רקע מצוקות כאמור.

24. דומה כי ב"כ הנאשם ער לקושי הניצב מולו, בהקשר זה, ועל כן מבקש הוא לייחד את עניינו של הנאשם בטענה להתמוטטות נפשית. על פי טענה זו, הנאשם התמוטט נפשית ולא תפקד בעסק, באופן שחייב את אחותו להיכנס לנעליו, ולפיכך ישנו "הסבר סביר" להגשת הדוחות הלא נכונים בחודשים ספטמבר ואוקטובר 2011.

ואולם, דינה של טענה זו, עם כל חריפותה, הוא לדחייה:

ראשית, ההתמוטטות הנפשית הנטענת כלל לא הוכחה. הנאשם הציג תעודה רפואית, שלפיה ביום 3.10.11 הוא הגיע לבית חולים ומסר כי הוא מצוי בדיכאון עקב כך שהגיע לפשיטת רגל; התנהגות שכשלעצמה אינה נחזית כבלתי סבירה. בנוסף, וזו הנקודה העיקרית כאן, על-פי האמור בתעודה הרפואית הנאשם ביקש שלא להתאשפז ולא נמצאה עילה לאשפוז. ברי אפוא, כי מתעודה רפואית יחידה זו אין כל אפשרות להסיק מצב של "התמוטטות נפשית"; בוודאי לא כזו המצדיקה הגשת דוחות כוזבים או לא נכונים למע"מ.

בהקשר זה ישנה גם משמעות מהותית לכך שהנאשם נמנע מלהעיד את אחותו. כזכור, הנאשם טען כי החל מיום 28.9.11 נטלה אחותו את מושכות העסק - בשל מצבו הנפשי - ובכך לפחות רימז כי היא

היתה האחראית להגשת הדוחות הלא נכונים. בנסיבות אלה, שורת ההיגיון מחייבת כי הנאשם היה עושה כל מאמץ לזמן את אחותו לעדות, ועצם העובדה שהאחות שהתה או שוהה בחו"ל אינה הסבר להימנעות מזימונה לעדות.

יתר על כן, אם אחות הנאשם היתה אמנם כה קרובה אליו, עד כך כדי שהסכימה ליטול על עצמה את ניהול העסק בזמן התמוטטות העסק, הדעת נותנת כי היא היתה נעתרת גם לבקשה מטעם הנאשם להגיע לעדות בבית המשפט. לפיכך, משנמנע הנאשם מלעשות מאמצים לזימון האחות - ואפילו לא ערך ניסיונות לזימונה לעדות בבית המשפט - הדבר אומר דרשני ופועל לחובתו של הנאשם.

שנית, בכל מקרה, אף לשיטתו של הנאשם לא דובר באירוע נפשי מז'ורי ומתמשך, שכן הנאשם שב לתפקוד מלא ואף לניהול עסק. לפיכך, מתן פטור מאחריות פלילית בנסיבות כאלה נוגד בכל מקרה את האינטרס הציבורי.

25. לא זו אף זו: גם להצגתו של הנאשם כמי שמעיד באופן חד פעמי ומיד לאחר מכן ניסה לתקן את דרכיו, או לכל הפחות לשתף פעולה באופן מלא עם הרשויות, אין על מה לסמוך. כאמור בעדותו של מר גולן, עבירותיו של הנאשם נתגלו רק עקב בדיקות שערך מע"מ, וכאשר הנאשם נחקר על עבירותיו הוא שיתף פעולה באופן מוגבל ביותר והרשה לעצמו לשקר בנקודות מהותיות - הן בכך שהכחיש כי חומרי הנהלת החשבונות של העסק נמצאים אצלו והן בכך שהכחיש קטגורית הוצאת חשבונות עליהן לא דיווח. בנוסף, הנאשם הודה באמת רק לאחר שהוטחה בו החשבונית פ.ג.2.

26. חרף כל אלה, מעדותו של הנאשם בבית המשפט דווקא עלתה תחושת קורבנות חריפה, כאשר הנאשם טען שלא היה מקום שיוגש נגדו כתב אישום, לאחר שהחוב למע"מ סולק במסגרת הליכי הפש"ר, בפרט על רקע המשבר האישי והגירושין שחוזה. תחושת קורבנות זו אף הביאה את הנאשם לסרב לשלם את הכופר שהושת עליו - לאחר שהוא-עצמו הגיש בקשת כופר והבקשה נענתה - מתוך תחושה שאין בכך צדק (ר' בפסקה 15 דלעיל).

הנה כי כן - והדברים רלוואנטיים גם לשיקולי צדק - אין עסקינן כאן בנאשם, שמעיד חד-פעמית אך לאחר מכן שיתף פעולה באופן מלא ואמיתי עם הרשויות; אלא בנאשם העסוק בצרותיו-הוא, משוכנע כי תחושותיו הסובייקטיביות הצדיקו אמירת שקרים מהותיים בחקירה ברשות המיסים, שאף אינו מוכן ליטול אחריות על מעשיו במסגרת הליך של כופר.

27. ברור אפוא - בהתחשב בכל הנסיבות הנ"ל - כי לא ניתן לדבר במקרה זה על קיומו של "הסבר סביר" לאי הגשת דוחות מלאים, כמשמעות מונח זה בהוראות סעיף 117(א)(3) לחוק, או על התגבשותה של "הגנה מן הצדק"; בפרט בהתחשב בסכומים הנכבדים שלא דווחו, שסכומם הכולל עולה על מיליון ₪.

לעניין ההגנה מן הצדק ראוי גם לציין כי אין לקבל את ההשוואה, שאותה ביקש ב"כ הנאשם למתוח בין ענייננו לבין המקרה מושא החלטת כב' השופטת מרגולין-יחידי בת.פ. 7054-09-14 **מדינת ישראל נ' יוסף ואח'** (19.7.15), וזאת במישור של עתירה להיעדר הרשעה:

ראשית, במקרה הנ"ל דובר בבקשה לביטול הרשעה שניתנה על-יסוד הודאת הנאשם דשם, וזאת בהתאם לתנאי הלכת **כתב** (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (3) 337 (1997)); תנאים אשר כלל לא נדונו וממילא לא הוכחו לפניי.

ושנית, וזו אולי הנקודה החשובה-יותר, במקרה הנ"ל דובר בדרישת כופר גבוהה, שהנאשם דשם לא היה מסוגל לשלמה; להבדיל מעניינו, בו דובר בדרישת כופר מתונה, שהנאשם דכאן סירב לשלמה על רקע תחושותיו הסובייקטיביות שלפיהן הוא אינו חייב דבר למע"מ והדרישה לכופר אינה צודקת.

28. לבסוף יש לדון בטענת הנאשם כי העבירות של אי-הוצאת החשבוניות הן בבחינת זוטות. גם טענה זו אין בידי לקבל, משני טעמים מצטברים:

ראשית, במישור העובדתי נאמר מטעם הנאשם - בעדותו של מר בניר - כי ייתכן שהעבירות נגרמו בשל טעות של מנהלת החשבונות (ר' בפסקה 19 דלעיל). ואולם, מדובר בהשערה גרידא שאין לה תימוכין עובדתיים. בהקשר זה יודגש כי הנאשם נמנע מלזמן את ילנה, מנהלת החשבונות מטעמו - הגם שבתחילה נאמר שיזמנה - ובנסיבות אלה בוודאי שלא ניתן לקבל את הטענה כי מדובר, כביכול, בטעות שלה.

בנוסף, מדובר בטענה שפשוט אינה נכונה עובדתית, לכל הפחות ככל שמדובר בחשבונית פ.ג.2. לגבי חשבונית זו הודה הנאשם כי לא העביר אותה למייצג מר בניר ולא דיווח עליה למע"מ. ממילא ברור - לגבי חשבונית זו - כי לא ייתכן שמדובר, כביכול, בטעות של מנהלת החשבונות.

שנית, במישור המשפטי מקובלת עליי טענת ב"כ המאשימה שלעניין הסייג של זוטי דברים, לפי הוראות סעיף 34 לחוק העונשין, אין מקום להפריד באופן מלאכותי בין הוראות החיקוק השונות, שלפיהן מואשם הנאשם, ולבחון את העבירה של אי הוצאת חשבוניות כביכול במנותק מיתר העבירות.

זאת ועוד: מדובר ב-18 חשבוניות, דהיינו מספר לא מבוטל של חשבוניות, ולא ניתן לומר כי אי דיווח של מספר חשבוניות כזה הינו מעשה קל ערך.

ה. סוף דבר:

29. אשר על כן - נוכח הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום, מחד גיסא, ודחיית טענות ההגנה שהעלה, מאידך גיסא - המסקנה המתבקשת היא כי יש להרשיע את הנאשם בביצוע העבירות שבגין הוא הואשם.

יחד עם זאת, לעניין מספר עבירות אי-הדיווח מקובלת עליי טענת ב"כ הנאשם כי נפלה שגגה בכתב האישום במספר העבירות: מדובר בשני דוחות לא נכונים ועל כן בשתי עבירות ולא בארבע עבירות, כפי שצוין בטעות בכתב האישום.

30. לפיכך אני מרשיע את הנאשם בביצוע העבירות הבאות:

· שתי עבירות של מסירת דו"ח הכולל ידיעה נכונה בלא הסבר סביר, לפי הוראות סעיף 117(א)(3) לחוק.

· 18 עבירות של הוצאת חשבונית בלא לשלם את המס הגלום בה, לפי הוראות סעיף 117(א)(14) לחוק.

ניתנה היום, ה' תמוז תשע"ז, 29 יוני 2017, במעמד הצדדים.

[1] כהערה טכנית יש לציין כי הכרעת דין זו כוללת ציטוטים מתוך ההודעות והמוצגים האחרים, שהוגשו במהלך המשפט, וכן מתוך פרוטוקולי הדיונים. כל ההדגשות המופיעות בציטוטים אלה **אינן** מופיעות במקור והן תוספות של הח"מ. התוספות בסוגריים מרובעים, בתוך הציטוטים, באות ללמד על תיקון טעויות הקלדה.